Cultura în spațiul românesc

Schița lecției

1. Trăsături
2. Învățământul
3. Societăți culturale
4. Presa
5. Literatura
6. Știința
7. Arta

Trăsături

- cultura română cunoaște la sfârșit de secol XIX și început de secol XX o perioadă de înflorire
- majoritatea intelectualilor români au făcut studiile în Occident
- instituțiile culturale au făcut posibilă alinierea culturii române la cea occidentală
- cele mai multe edificii culturale au fost construite în timpul lui Carol I
- un rol deosebit în dezvoltarea culturii române l-au avut Alexandru Ioan Cuza și Carol I, care au asigurat stabilitatea politică și deschiderea spre Occident

Învățământul în secolul XIX

- sec. XIX: Gheorghe Asachi și Gheorghe Lazăr sunt considerați întemeietorii învățământului românesc în Moldova și Țara Românească
- sec. XIX: alfabetul cu litere chirilice a fost înlocuit cu cel cu litere latine
- învățământul a cunoscut progrese datorită legilor adoptate de Alexandru Ioan Cuza (1864) și Spiru Haret (1898)
- sec. XIX: apar primele universități românești – Universitatea din Iași (1860) și Universitatea din București (1864)

Societăți culturale

- 1827: Societatea Literară Românească
- 1833-1858: Societatea Filarmonică
- 1861: Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA)
- 1879: Academia Română

Presa

- sec. XIX: sunt puse bazele presei
- 1829: apar primele ziare în limba română la București și Iași (Curierul românesc și Albina românească)
- în Transilvania, apare la Brașov Gazeta de Transilvania
- se dezvoltă și mai mult după 1880 când este adoptată legea de încurajare a industriei hârtiei -> crește numărul tipografiilor -> crește numărul publicațiilor
- cele mai răspândite publicații: Românul, Timpul, Epoca, Universul, Adevărul ș.a.

Literatura

- generația pașoptistă: Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Alecu Russo, Costache Negruzzi
- literatura a atins apogeul în epoca marilor clasici: Titu Maiorescu, Mihai Eminescu, Ion Creangă, Ion Luca Caragiale, George Coșbuc

Știința

- a înregistrat progrese considerabile prin formarea unor școli științifice românești în toate domeniile
- personalități: Spiru Haret, Nicolae Cobălcescu, Emanoil Bacaloglu, Nicolae Teclu, Petru Poni, Ioan Cantacuzino, Gheorghe Marinescu, Carol Davila, Mina

Minovici, Grigore Antipa, Emil Racoviță, Anghel Saligny, Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Xenopol

Arta

- a contribuit la promovarea valorilor autentice românești
- a contribuit la formarea unei elite de artiști
    - dramaturgi: Matei Milo, Costache Aristia
    - compozitori: Ciprian Porumbescu, George Enescu
    - pictori: Barbu Iscovescu, Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Gheorghe Tattarescu, Ion Andreescu, Ștefan Luchian
    - sculptori: Ioan Georgescu
    - arhitecți: Ion Mincu, Alexandru Orăscu